

Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi

İnşaat Mühendisliği Bölümü

Tarihi Erzurum Çeşmeleri İnceleme Çalışması

(Ağustos-Aralık 2025, Erzurum)

Erzurum'un tarihi çeşmeleri, şehrin zengin kültürel mirasının ve genel olarak Osmanlı dönemi taş işçiliğinin en güzel örneklerindendir. Genellikle kesme taştan yapılan bu çeşmeler, hem estetik görünümüleriyle hem de işlevsel yapılarıyla dikkat çeker. Şehrin soğuk iklimine rağmen, yüzyıllardır akan berrak suları halkın yaşamında önemli bir yer tutmuştur. Tarihi Erzurum çeşmeleri süslemeleri, kitabeleri ve mimari detaylarıyla Erzurum'un tarihine ışık tutar. Bu çeşmeler sadece su kaynağı değil, aynı zamanda sosyal buluşma noktaları olarak da geçmişten günümüze Erzurum'un kültürel dokusunu yaşatmaktadır.

Tarihi Erzurum Çeşmeleri

Şehir kültürünün en önemli unsurlarından olan çeşmeler kentin büyümesi ve yeni yapılaşmalar sonucu yer yer tahrip olduğu ve kimi zaman zaruri olarak taşındığı bilinmektedir. Yerinde korunan, taşınan ya da taşınması planlanan bu yapıların mevcut durumlarının incelenmesi ve kayda geçirilmesi amacıyla T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Erzurum Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı Müdürlüğü yetkilileri ile bir araya gelinmiş ve ilgili bakanlık tarafından basılan bir dergide yayınlanmak amacıyla bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın yegâne amacı tarihi Erzurum çeşmeleri ile ilgili olarak literatüre not düşülmesidir. Bu amaçla toplam 8 adet tarihi çeşmede görsel inceleme yapılmış, boyut ölçümleri alınmış, malzeme karakterizasyonu için taşınabilir XRD-

XRF cihazı ile analizler gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın en önemli ve özgün aşaması olarak tüm çeşme yapıları üzerinde operasyonel modal analiz çalışması yapılmıştır. Bu çalışma özellikle herhangi bir yapıya bitişik bulunan çeşmelerin yapı ile bütünleşme düzeylerinin belirlenmesi ile tüm çeşmelerin modal davranış parametrelerinin ortaya konulması amacıyla yapılmıştır. Kütlece küçük yığma yapılar olmaları nedeniyle yığma yapı modellemesi konusunda da inşaat mühendisliği disiplini bakımından önemli veri sunması beklenen çalışmanın Aralık 2025 itibariyle tamamlanması hedeflenmektedir. Çalışma Dr. Dilek OKUYUCU tarafından yürütülmektedir.

